

OBSAH

I. Chemické laboratoře a jejich zařízení		
1. Specialisace chemických laboratoří		13
2. Vedení vody a svitplynu		14
3. Vedení elektrického proudu		14
4. Podlahy		14
5. Okna a dveře		14
6. Malba stěn		15
7. Osvětlení		15
8. Vytápění		15
9. Nábytek		15
10. Digestoře		16
11. Pomocné místnosti		16
12. Pracovní kádry		16
II. Zdravotní a bezpečnostní zařízení		
1. Látky leptavé		18
2. Látky jedovaté a dráždivé		19
3. Látky výbušné		20
4. Látky hořlavé		21
5. Ošetření různých poranění		21
III. Materiál v laboratořích		
A. Laboratorní sklo		23
1. Chemické složení		23
2. Výroba skla		24
3. Všeobecné vlastnosti skla		24
4. Přehled různých značek laboratorních skel		26
5. Zvyšování odolnosti skla		27
6. Čištění skla		27
7. Psaní na sklo		29
8. Lepení skla		29
9. Tmelení skleněných spojů		30
10. Skleněné zábrusy		30
B. Křemen		34
1. Všeobecné vlastnosti křemene		34
2. Výroba křemenného zboží		37
3. Výrobky z křemenného skla a křemeniny		37
C. Porculán		37
1. Chemické složení		37
2. Všeobecné vlastnosti porculánu		37
D. Kovy		39
1. Platina a kovy příbuzné		39
2. Zlato		42
3. Stříbro		42
4. Rtuť		43
5. Měď		43
6. Cín		44
7. Chrom		44
8. Zinek		44
9. Nikl		44
10. Olovo		44
11. Železo		45
12. Hliník		45
E. Nekovové předměty		45
1. Pryž		45
2. Korek		47
3. Dřevo		48
4. Umělé hmoty plastické		49

IV. Chemikálie a jejich přechovávání	
A. Chemikálie	50
1. Druhy chemikálií podle čistoty	50
2. Kontrola čistoty chemikálií	50
3. Zvláštní druhy chemikálií	51
4. Formy chemikálií	51
B. Zařízení k přechovávání pevných a kapalných chemikálií	51
1. Nádoby	51
2. Označování nádob	53
C. Práce s kapalinami	53
1. Stříčky	53
2. Přelévání kapalin	54
3. Kapací lahvičky a nálevky	55
V. Stechiometrie	
A. Stechiometrické zákony	57
B. Základní pojmy chemické	57
1. Atomová váha	57
2. Molekulová váha	58
3. Gramatom a grammolekula	58
C. Stechiometrické výpočty	58
1. Výpočet procentuálního (váhového) zastoupení prvků ve sloučenině	58
2. Výpočet empirického vzorce sloučeniny	59
3. Vyjadřování chemických reakcí rovnicemi	60
4. Stechiometrické výpočty při chemické preparaci	61
VI. Přípravné práce	
A. Předběžná úprava látek homogenních a heterogenních	66
B. Předběžná úprava nekovových látek	66
1. Roztírání	66
2. Prosívání	67
3. Plavení	68
C. Předběžná úprava kovů	68
VII. Vážení	
A. Váhy	70
1. Váhy pružné	70
2. Váhy pákové	70
a) Váhy praktikantské	70
b) Váhy analytické	71
B. Závaží	77
C. Pomůcky k vahám	78
D. Analytické váhy brzděné	79
VIII. Odměřování kapalin a stanovení jejich specifické váhy	
A. Odměřování kapalin	81
1. Odměrné nádoby	81
2. Čištění odměrných nádob	87
3. Kalibrace odměrných nádob	87
B. Stanovení specifické váhy kapalin	87
1. Areometry	88
2. Pyknometry	89
3. Mohr-Westphalovy váhy	91
IX. Rozpouštění	
A. Rozpouštění	92
1. Rozpouštědla	92
2. Podmínky rozpouštění	95
a) Míchání	96
b) Rozpustnost pevných látek v kapalinách	99

3. Extrakce	99
a) Extrakce pevných látek	100
b) Extrakce kapalin	103
4. Roztoky	103
B. Rozkládání	108
1. Rozkládání kapalinami	108
2. Tavení	109
3. Praktické provádění rozkladů	109
C. Odbarvování roztoků	111
X. Filtrace	
A. Filtrační prostředí	113
1. Papír	113
2. Asbest	114
3. Platina	114
4. Ocel	114
5. Sklo	115
6. Křemen	115
7. Porculán	115
8. Jiné filtrační hmoty	115
B. Způsoby filtrace	115
1. Filtrace za obvyčejného tlaku	115
2. Filtrace za tlaku sníženého pod filtrem	118
3. Filtrace za tlaku zvýšeného nad filtrem	122
4. Filtrace odštěďováním (centrifugováním)	122
5. Filtrace v proudu indiferentního plynu	124
6. Samočinná (automatická) filtrace	124
C. Promývání	125
XI. Destilace	
A. Způsoby destilace	127
1. Destilace za atmosférického tlaku	127
2. Destilace za tlaku sníženého a ve vakuu	132
3. Destilace s vodní parou	136
B. Stanovení bodu varu	137
XII. Sublimace	
Způsoby sublimace	138
1. Sublimace za atmosférického tlaku	138
2. Vakuová sublimace	139
3. Sublimace frakcionovaná	139
XIII. Odpařování	
A. Odpařování kapalin	141
B. Odkuřování	142
XIV. Krystalisace	
A. Krystalisace volným odpařováním (isothermní)	143
B. Krystalisace rušená	144
C. Krystalisace srážením	144
D. Krystalisace frakcionovaná	145
E. Praktické provedení krystalisace	147
F. Stanovení bodu tání	148
1. Stanovení bodu tání	148
2. Přístroje pro stanovení bodu tání	149
XV. Srážení	
A. Srážedla	151
B. Sráženiny	151
C. Praktické provádění srážení	152
1. Srážení plyny	152
2. Srážení kapalinami	153
3. Srážení pevnými látkami	153

XVI. Sušení		
A. Sušení za obvyčejné teploty		154
1. Sušicí zařízení		154
2. Vysoušecí prostředky		155
B. Sušení při zvýšené teplotě		157
C. Sušení pevných látek		160
D. Sušení kapalin		160
XVII. Zahřívání		
A. Zdroje tepelné energie		162
B. Topná zařízení pro plynová paliva		162
1. Plynové kahaný		162
2. Plynové pece		165
3. Tepelné lázně		166
C. Topná zařízení pro kapalná paliva		168
D. Elektrické pece		170
E. Samočinná regulace teploty		172
XVIII. Ochlazování		
A. Chladicí prostředky		174
B. Chladicí zařízení		176
XIX. Měření teplot		
A. Jednotky teploty		178
B. Teploměry		178
1. Rtuťové teploměry		179
2. Teploměry plynové		183
3. Teploměry odporové		183
4. Termoelektrické články		183
5. Optické měření teploty		185
XX. Měření tlaku		
A. Jednotky tlaku		187
B. Přístroje k měření tlaku		187
1. Barometry		187
2. Manometry kapalinové		188
3. Vakuometry		188
4. Manometry bez kapalinové náplně		189
5. Některé zvláštní druhy manometrů		190
XXI. Práce se zvýšeným tlakem		
A. Zatavené (bombové) trubice		192
B. Tlakové láhve		193
C. Autoklavy		193
XXII. Práce se sníženým tlakem		
A. Vakuové pumpy		195
1. Vodní vývěvy		195
2. Rtuťové a olejové rotační pumpy		195
3. Difusní pumpy		196
B. Adsorpční a kondenzační vakuové metody		197
C. Universální evakuační zařízení		197
D. Praktické sestavování vakuových aparatur		198
XXIII. Práce s plyny		
A. Příprava plynů v laboratoři		199
1. Přístroje k výrobě plynů		199
2. Čištění plynů		202
B. Přechovávání plynů		205
1. Plynojemy s použitím kapaliny jako uzavíracího prostředí		206
2. Uchovávání plynů v nádobách bez uzavírací kapaliny		207
C. Odměřování plynů		209

XXIV. Práce s elektrickým proudem

- A. Zdroje elektrického proudu 212
 - 1. Akumulátory 212
 - 2. Galvanické články 213
 - 3. Usměrňovače elektrického proudu 213
 - 4. Střídavý proud 214
- B. Přístroje pro měření intenzity a napětí proudu 214
- C. Regulace intenzity elektrického proudu 214

XXV. Práce se sklem

- A. Pomocné nářadí 216
- B. Skleněný materiál 217
- C. Čištění skleněných trubic 218
- D. Řezání skleněných trubic a tyčí 218
- E. Práce se sklem v plameni 219
 - 1. Ohýbání trubic 220
 - 2. Vytahování trubic do špičky 220
 - 3. Nálevkovité rozšiřování trubic 220
 - 4. Stavování trubic 221
 - 5. Vyfukování baniček 222
 - 6. Zatahovávání drátů do skla 222
- F. Vrtání otvorů do skla 222

XXVI. Chemická literatura a její studium, vedení poznámek a pracovních protokolů

- A. Chemická literatura 223
 - 1. Referátové a indexové časopisy 223
 - 2. Komentáře a chemické encyklopedie 224
 - 3. Chemické časopisy 225
- B. Studium chemické literatury 226
 - 1. Postup při studiu a vedení poznámek 226
 - 2. Vedení pracovních protokolů 227

XXVII. Přehled použité literatury 229

- Rejstřík věcný 231

